نفت و انرژی

پیشرفت ۶۰درصدی آوار برداری پالایشگاه‌های آسیب‌دیده پارس جنوبی

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با اشاره به پیشرفت ۶۰درصدی عملیات آواربرداری در دو پالایشگاه گازی آسیب‌دیده پارس جنوبی در جنگ ۴۰ روزه، از آمادگی بخشی از این تأسیسات برای ورود به مرحله بازسازی خبر داد و تأکید کرد: آنچه امروز در پارس جنوبی در حال انجام است، نمونه‌ای کم‌نظیر از بسیج ظرفیت‌های تخصصی کشور برای احیای زیرساخت‌های راهبردی صنعت گاز است.

به گزارش زمان به نقل شرکت نفت و گاز پارس، تورج دهقانی در نشست مشترک با مدیرکل حراست شرکت ملی نفت ایران، به اقدام‌های انجام‌شده در زمینه بازسازی تأسیسات آسیب‌دیده از جنگ تحمیلی سوم اشاره و تصریح کرد: عملیات آواربرداری از دو پالایشگاه پارس جنوبی به ۶۰درصد پیشرفت رسیده است؛ دستاوردی که با توجه به شرایط محیطی، ریسک‌های عملیاتی، الزامات سخت‌گیرانه ایمنی و وجود مخاطرات ناشناخته، در نگاه نخست تصورناپذیر به نظر می‌رسید.

وی با اشاره به اینکه کارکنان شرکت نفت و گاز پارس در بخش‌های مختلف عملیاتی، اجرایی و پیمانکاری بلافاصله پس از وقوع حملات در مناطق آسیب‌دیده استقرار یافتند، افزود: براساس تازه‌ترین گزارش‌ها، پاک‌سازی کامل سه محدوده اصلی آسیب‌دیده به پایان رسیده و از امروز امکان آغاز عملیات بازسازی در این بخش‌ها فراهم شده است.

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس با بیان اینکه پیش‌بینی می‌شود عملیات آواربرداری در کمتر از یک ماه آینده به‌طور کامل به پایان برسد، تصریح کرد: حجم خسارت‌ها و پیچیدگی کار به‌گونه‌ای بود که در شرایط عادی، انجام چنین عملیاتی حداقل به ۶ تا ۷ ماه زمان نیاز داشت، اما همکاران پرتلاش ما توانسته‌اند در کمتر از ۳ ماه به این میزان پیشرفت دست یابند که رکوردی کم‌نظیر در صنعت نفت کشور به شمار می‌آید و نویدبخش آن است که در مرحله بازسازی نیز بتوان با همین روحیه و انسجام، روند احیای تأسیسات آسیب‌دیده را با سرعت متناسبی دنبال کرد.

دهقانی با اشاره به آثار حملات دشمن بر تأسیسات انرژی کشور گفت: امروز همه امکانات، ظرفیت‌ها و رویکردهای مدیریتی برای جبران خسارت‌ها و بازگرداندن هرچه سریع‌تر ظرفیت تولید بسیج شده است و امیدواریم با همراهی همه ارکان ذی‌ربط بتوانیم ظرفیت ارزشمند ازدست‌رفته تولید گاز را به مدار بازگردانیم.

وی با تأکید بر ضرورت حمایت از مدیران و مجریان پروژه‌های ملی، افزود: تحقق اهداف بزرگ در چنین شرایطی نیازمند اعتماد، باور جمعی و حمایت همه همکاران در بخش‌های مرتبط است و امروز باید به موضوع تصمیم‌گیری در پروژه‌های ملی به‌عنوان یک مسئله مهم در کشور نگاه شود.

مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس در بخش دیگری از سخنان خود از همراهی و حمایت‌های مؤثر مجموعه حراست شرکت ملی نفت ایران قدردانی کرد و گفت: در شرایط بحرانی، برخی ارکان سازمانی ازجمله بسیج و حراست صرفاً مأموریت‌های سازمانی به عهده ندارند بلکه مسئولیت‌های ملی و راهبردی را نیز عهده‌دار هستند و بخشی از زنجیره تأمین امنیت ملی کشور شمرده می‌شوند.

چهار برابر شدن ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر در دولت چهاردهم

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت نیرو از افزایش بیش از چهار برابری ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور از ابتدای دولت چهاردهم خبر داد و گفت: توسعه این بخش در کنار افزایش ظرفیت تولید برق و مدیریت مصرف، از محورهای اصلی برنامه وزارت نیرو برای عبور از اوج مصرف تابستان است.

به گزارش زمان به نقل از ایرنا، یزدان رضایی روز پنجشنبه در حاشیه مراسم سالگرد ارتحال امام خمینی(ره) در شهرستان ری با بیان اینکه اکنون بیش از ۱۰۰ هزار مگاوات ظرفیت نصب‌شده تولید برق در کشور وجود دارد، گفت: در حوزه توسعه انرژی‌های پاک نیز اقدامات قابل توجهی انجام شده و ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور (تبدیل انرژی های اولیه طبیعت به برق) نسبت به ابتدای دولت چهاردهم بیش از چهار برابر افزایش یافته است. وی با تأکید بر نقش مردم در مدیریت مصرف انرژی گفت: در دهه‌های گذشته به طور متوسط سالانه حدود ۵.۸ درصد رشد مصرف برق در کشور ثبت می‌شد، اما در سال گذشته برای نخستین بار نه تنها رشد مصرف متوقف شد بلکه حدود سه درصد کاهش مصرف برق نیز به ثبت رسید. رضایی افزود: این دستاورد نتیجه همراهی مردم با برنامه‌های مدیریت مصرف بوده و امیدواریم در تابستان امسال نیز این همکاری ادامه یابد تا شرایط تأمین آب و برق با آرامش بیشتری مدیریت شود.

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت نیرو در ادامه درباره وضعیت تأمین برق کشور گفت: برنامه‌ریزی برای عبور موفق از اوج مصرف آب و برق در تابستان ۱۴۰۵ از پایان پیک مصرف سال گذشته و از ابتدای مهرماه آغاز شد و این برنامه‌ها با دقت در حال اجرا است.

وزیر صمت تاکید کرد:

ضرورت بازنگری در سیاست‌های تجاری و ارزی کشور

وزیر صمت گفت: با دستور مستقیم رئیس‌جمهور، تمامی موانعی که منجر به توقف خطوط تولید یا مبطلی مواد اولیه در بنادر می‌شود، می‌بایست برطرف شود.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، سیدمحمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت، در نشست با اعضای انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی ضمن تأکید بر ضرورت تغییر رویکرد در سیاست‌های ارزی و تجاری کشور گفت: طبق اولویت‌بندی‌ها در حوزه واردات و با هماهنگی وزارت اقتصاد و بانک مرکزی، باید فرآیندها بازنگری و ارز تخصیصی به‌صورت هدفمند تزریق شود. بر اساس اعلام وزارت صمت، وی افزود: با تقسیم‌بندی دقیق و چندسازی هوشمندانه مواد مورد نیاز صنایع مادر و استراتژیک، به‌دنبال آن هستیم که منابع ارزی را مدیریت کنیم که این کار با کمک تولیدکنندگان واقعی و بهینه‌سازی زنجیره تأمین پتروشیمی و سایر صنایع استراتژیک محقق خواهد شد. وزیر صنعت، معدن و تجارت، در تشریح راهبردهای جدید این وزارتخانه و با تاکید بر اهمیت مدیریت شرایط پساجنگ تاکید کرد: همان‌طور که در ۴۰ روز جنگ تحمیلی سوم با مدیریت دقیق و مشارکت بخش خصوصی توانستیم کشور را از بحران عبور دهیم، امروز نیز خط تولید، خط مقدم دفاعی ماست. وی با اشاره به‌ضرورت بازنگری در سیاست‌های تجاری و ارزی کشور، ادامه داد: با دستور مستقیم رئیس‌جمهور، تمامی موانعی که منجر به توقف خطوط تولید یا مبطلی مواد اولیه در بنادر می‌شود، می‌بایست برطرف شود.

اتابک با بیان اینکه واردات کالاهای مصرفی را از مواد اولیه تولید به‌منظور جلوگیری از هدررفت منابع ارزی به‌صورت هوشمندانه تفکیک کرده‌ایم، اضافه کرد: صنعت پتروشیمی و سایر صنایع کلیدی کشور، ظرفیت‌های عظیمی دارند که نیازمند هماهنگی‌های اجرایی بیشتر برای اجرای صحیح برنامه‌های خود هستند. وی خاطرنشان کرد: ما تمام قد پای کار تولید ایستاده‌ایم و از فعالان این حوزه نیز انتظار داریم با تمهد کامل، در مسیر نوسازی و افزایش بهره‌وری در پالایشگاه‌ها و خطوط تولید گام بردارند. وزیر صمت، با اطمینان‌بخشی به تولیدکنندگان تأکید کرد: مسائل و نگران‌های موجود در حوزه تأمین مواد اولیه و واردات با همکاری تیم اقتصادی دولت در حال تسریع است و اجازه نخواهیم داد چرخ تولید متوقف شود. وی همچنین گفت: دیوان مدیریت متضلاله به پایان رسیده و ما باید در کوتاه‌ترین زمان، ضمن بازسازی واحدها و صنایع آسیب دیده جنگ آمریکایی - صهیونی، بهره‌وری کشور را به حداکثر برسانیم.

پیشنهاد صندوق‌های ریالی با بازده ارزی برای حفظ قدرت خرید مردم

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس از پیشنهاد ویژه‌ای برای حل این مسئله باید کانال‌های سرمایه‌گذاری جدیدی ایجاد شود که ضمن تأمین امنیت سرمایه، بازدهی آنها متناسب با نرخ ارز باشد. یکی از راهکارهای عملی در این زمینه، تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری ریالی با بازده ارزی است.قادری با تشریح سازوکار این صندوق‌ها گفت: منابع مردم به‌صورت ریالی جذب و در زمان سرمایه‌گذاری بر اساس نرخ ارز روز معادل‌سازی می‌شود. این منابع می‌تواند از طریق ابزارهایی مانند اوراق سپرده، اوراق مشارکت و اوراق مرابحه جمع‌آوری شده و در طرح هایی به کار گرفته شود که دارای درآمد ارزی هستند یا به افزایش صادرات و کاهش واردات کمک می‌کنند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تصریح کرد: در پایان دوره سرمایه‌گذاری، اصل و سود سرمایه بر مبنای ارزش ارزی محاسبه منابع از بخش‌های مولد اقتصاد شده است. وی افزود: برای حل این مسئله باید کانال‌های سرمایه‌گذاری جدیدی ایجاد شود که ضمن تأمین امنیت سرمایه، بازدهی آنها متناسب با نرخ ارز باشد. یکی از راهکارهای عملی در این زمینه، تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری ریالی با بازده ارزی است.قادری با تشریح سازوکار این صندوق‌ها گفت: منابع مردم به‌صورت ریالی جذب و در زمان سرمایه‌گذاری بر اساس نرخ ارز روز معادل‌سازی می‌شود. این منابع می‌تواند از طریق ابزارهایی مانند اوراق سپرده، اوراق مشارکت و اوراق مرابحه جمع‌آوری شده و در طرح هایی به کار گرفته شود که دارای درآمد ارزی هستند یا به افزایش صادرات و کاهش واردات کمک می‌کنند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تصریح کرد: در پایان دوره سرمایه‌گذاری، اصل و سود سرمایه بر مبنای ارزش ارزی محاسبه و به سرمایه‌گذاران پرداخت می‌شود. به این ترتیب مردم بدون نیاز به خرید فیزیکی ارز و سکه می‌توانند ارزش دارایی خود را حفظ کنند و در عین حال در طرح های توسعه‌ای کشور مشارکت داشته باشندوی با اشاره به پشتوانه قانونی این طرح خاطرنشان کرد: اجرای چنین سازوکاری نه تنها با مانع قانونی مواجه نیست، بلکه در راستای تکالیف تعیین‌شده برای دستگاه‌های اجرایی و وزیر اقتصاد در قانون برنامه هفتم توسعه قرار دارد. قادری درباره محل سرمایه‌گذاری منابع این صندوق‌ها گفت: طرح های زیرساختی دارای درآمد ارزی از جمله خطوط ریلی، مسیرهای ترانزیتی بین‌المللی، بنادر صادراتی و وارداتی و همچنین طرح‌های تولیدی صادرات‌محور از مهم‌ترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری در این مدل هستند. وی افزود: نهادهایی مانند ایدرو، ایمیدرو، بنیاد مستضعفان، ستاد اجرایی فرمان امام (ره)، قرارگاه‌های سازندگی و همچنین بخش خصوصی توانمند می‌توانند به‌عنوان مجری این صندوق‌ها عمل کرده و منابع مردمی را در طرح‌های ارزی و توسعه‌ای به کار گیرند.عضو کمیسیون اقتصادی تأکید کرد: در صورت نیاز طرح ها به منابع ارزی برای اجرا، امکان تأمین ارز از طریق صندوق توسعه ملی یا بانک مرکزی با سازوکارهای مشخص وجود دارد تا روند اجرای طرح‌ها تسهیل شود. قادری در پایان گفت: اگر مسیرهای جذاب و مطمئن برای سرمایه‌گذاری مردم ایجاد نشود، نقدینگی به سمت بازارهای تقریرمولد حرکت کرده و تورم در بخش‌هایی مانند مسکن و خودرو تشدید خواهد شد. صندوق‌های ریالی با بازده ارزی می‌توانند منافع مردم و منافع ملی را همسو کرده و ضمن حفظ قدرت خرید خانوارها، به توسعه زیرساخت‌ها و افزایش ظرفیت تولید کشور کمک کند.

افزایش قیمت مسکن، بر بازار اجاره اثر مستقیم دارد

عضو کمیسیون عمران مجلس با انتقاد از اجرا نشدن کامل قوانین حوزه مسکن و اجاره، گفت: از شناسایی خانه‌های خالی تا تعیین سقف افزایش اجاره‌بها و قیمت‌گذاری مبتنی بر اطلاعات سامانه‌ها، احکام قانونی روشنی وجود دارد، اما دستگاه‌های مسئول به تکالیف خود عمل نکرده‌اند.

به گزارش زمان به نقل ازخانه ملت، ابراهیم نجفی با اشاره به وضعیت اجاره مسکن در کشور، گفت: در حوزه ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره، قوانین لازم وجود دارد و بخش مهمی از اقدامات باید بر اساس همین قوانین انجام شود. وی افزود: بر اساس قانون، قرار بود تمام معاملات در سامانه‌های رسمی از جمله کاتب و خودنویس ثبت شود. البته در مقطعی به دلیل برخی مشکلات از جمله اختلالات و محدودیت‌ها، بخشی از این فرآیند با وقفه مواجه شد و برخی معاملات به شکل دستی انجام گرفت، اما اصل موضوع این است که قانون در این زمینه تکلیف را مشخص کرده است. نجفی ادامه داد: بر اساس همان قانون، در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر، شهرداری‌ها مکلف بودند خانه‌های خالی را شناسایی کنند و اطلاعات را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند تا پس از پایش، به سازمان امور مالیاتی معرفی شود، اما متأسفانه در این زمینه عملاً اقدامی صورت نگرفت. این نماینده مردم در مجلس با اشاره به وظایف شورای عالی مسکن، توضیح کرد: در قانون ساماندهی اجاره بها املاک مسکونی آمده است که در شهرهایی که نرخ تورم سالانه بالای ۳۰ درصد است، شورای عالی مسکن موظف است میزان افزایش اجاره‌بها را بر مبنای ۵۰ تا ۱۰۰ درصد نرخ تورم تعیین و ابلاغ کند تا دولت عملاً سقف افزایش اجاره را مشخص کند و این گونه نباشد که در هر منطقه، هر فردی هر رقمی را مطالبه کند. وی افزود: در همان قانون تصریح شده که وزارت راه و شهرسازی باید با استفاده از اطلاعات سامانه ملی املاک و اسکان، اداره ثبت، شهرداری‌ها و همچنین بهره‌گیری از هوش مصنوعی، در همه شهرها قیمت اجاره را هر سال بر اساس شاخص‌هایی مانند قدمت بنا، تراکم، موقعیت ملک و سایر مؤلفه‌ها مشخص کند. اگر این اقدام اجرایی شود، مستأجران هر سال با دغدغه افزایش‌های سلیقه‌ای و خارج از ضابطه مواجه نخواهند شد. نجفی تأکید کرد: قانون در این حوزه کاملاً شفاف است و ما انتظار داریم وزارت راه و شهرسازی به آن عمل کند. حتی شاید در برخی بخش‌ها نیازی به آیین‌نامه اجرایی جدید هم نباشد، چرا که متن قانون به اندازه کافی روشن و صریح است. اگر همین احکام موجود اجرا شود، هم در بخش شناسایی خانه‌های خالی و هم در بخش تعیین میزان افزایش اجاره، بخش زیادی از مشکلات قابل حل است. وی درباره نقش رسانه ملی و فرهنگ‌سازی برای بهبود رابطه موجر و مستأجر نیز گفت: به هر حال وقتی قیمت ملک افزایش پیدا می‌کند، طبیعی است که اجاره‌بها نیز تحت تأثیر قرار بگیرد. وقتی ارزش یک واحد آپارتمانی بالا می‌رود، مالک هم انتظار دارد اجاره متناسب با ارزش ملک تعیین شود. این موضوع در چارچوب قواعد اقتصادی و قانونی قابل درک است. نماینده مردم در مجلس ادامه داد: نکته مهم این است که بیش از ۹۰ درصد کالاها و مصالح مورد استفاده در حوزه مسکن، در داخل کشور تولید می‌شود ما در بخش‌هایی مانند سیمان، آهن و بسیاری از مصالح ساختمانی وابستگی وارداتی نداریم؛ بنابراین اگر نظارت کافی از سوی دستگاه‌های متولی انجام شود، قیمت مصالح نباید به شکل تجمعی افزایش پیدا کند. وی افزود: حتی پیش از آسیب‌هایی که به برخی مراکز تولیدی وارد شد نیز قیمت برخی مصالح، به‌ویژه آهن، برای مصرف‌کننده بر مبنای نرخ‌های بالا و نزدیک به قیمت‌های جهانی محاسبه می‌شد. در حالی که اکنون نیز با توجه به زیرساخت‌های موجود، وزارت صمت باید شرایط را به‌گونه‌ای مدیریت کند که بازار دچار التهاب نشود. اگر بر بازار مصالح ساختمانی نظارت مؤثر صورت گیرد، قیمت مسکن نیز نباید تا این اندازه افزایش پیدا کند و در نتیجه، بازار اجاره هم کمتر تحت فشار قرار خواهد گرفت. نجفی درباره نقش دلالان و فعالیت برخی افراد در سکوهای مجازی در افزایش قیمت مسکن نیز گفت: بدون تردید بخشی از فعالیت در این سکوها می‌تواند برای عده‌ای منافع ایجاد کند و در شکل‌گیری التهاب قیمتی بی‌تأثیر نیست. اما معتقدم در حوزه مسکن باید چند اقدام به‌صورت همزمان انجام شود که مهم‌ترین آن، نظارت قوی بر بازار مصالح ساختمانی است.وی در پایان خاطرنشان کرد: یکی دیگر از محورهای مهم، اجرای تکالیف پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم توسعه است. قرار بود با توسعه محدوده‌ها و افزایش فضای سکونتی کشور، بخشی از زمین‌ها در اختیار مردم برای ساخت قرار گیرد. اگر این سیاست‌ها به‌درستی اجرا شود، به طور طبیعی در بازار مسکن و اجاره نیز اثرگذار خواهد بود.

جنگ بزرگ‌ترین تهدید علیه کار شایسته و حقوق کارگران جهان است

وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی در کنفرانس بین‌المللی کار با بیان اینکه جنگ بزرگ‌ترین تهدید علیه کار شایسته و حقوق کارگران جهان است گفت: سازمان بین‌المللی کار در برابر جنگ و عاملان آن بی‌تفاوت نماند.

به گزارش زمان از پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، احمد میدری وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در یکصد و چهاردهمین کنفرانس بین‌المللی کار که به صورت بر خط انجام شد، با تاکید بر پیامدهای گسترده جنگ بر زندگی کارگران و جوامع انسانی، جنگ را بزرگ‌ترین تهدید علیه کار شایسته، عدالت اجتماعی و رفاه بشریت دانست. متن کامل سخنرانی به این شرح است: نمایندگان کارگران و کارفرمایان ایران همراه با دولت تصمیم گرفتند امسال به دلیل هزینه‌های سنگین تحمیل شده در اثر جنگ به صورت مجازی شرکت کنند. جنگ باعث بیکاری کارگران می‌شود، خانواده‌ها را از هم می‌پاشد، کودکان را یتیم می‌کند، خانه‌ها و کارخانه‌ها را تخریب می‌کند و محیط زیست را آلوده می‌کند. در عین حال، بزرگ‌ترین هزینه جنگ، سلطه خشونت بر روح انسان است. جنگ هشداری است مبنی بر اینکه بشریت در آستانه بربریت قرار دارد.مطالب چندانی برای اضافه کردن به آنچه سال گذشته افتخار سخنرانی در جمع شما را داشتم، ندارم. بیایید به اعلامیه فیلادلفیا برگردیم. که صلح و عدالت اجتماعی را به عنوان دو رکن رفاه همه بشریت، به ویژه کارگران، به رسمیت می‌شناسد و خود سازمان بین‌المللی کار نیز بر اساس آن تاسیس شده است. همچون سال گذشته ضمن تحسین گزارش سازمان بین‌المللی کار که جنایات مرتکب شده علیه کودکان و کارگران در غزه را مستند کرده بود؛ اما نمایاند خود را تنها به ثبت هزینه‌های جنگ محدود کنیم. ما باید برای جلوگیری از خود جنگ تلاش کنیم. همان‌طور که سال گذشته اشاره کردم، بیایید از تجربه جنگ‌های جهانی اول و دوم درس بگیریم. جنگ‌ها ممکن است علیه ملت‌های مظلوم آغاز شوند، اما شعله‌های آتها در نهایت همه را در برمی‌گیرد. امروز به جنگ نگاه کنید. رئیس‌جمهور ونزوئلا ربوده شده، در حالی که تهدید جنگ به نزدیکی دروازه اروپا رسیده است. کدام کشور از حمله به ایران آسیب ندیده است؟ کدام ملت‌ها از آتش جنگ در امان هستند؟ کارگران اروپایی، آسیایی یا آفریقایی؟ به راستی، همه کارگران در سراسر جهان گروگان جنگ‌اند. کدام کشور از تولید سلاح سود می‌برند. سرمایه‌داری نظامی، بشریت را به خاطر تولیدکنندگان سلاح قربانی کرده است. سال گذشته من اینگونه نتیجه‌گیری کردم و فقط از شما درخواست کردم که بی‌تفاوت نمانید. سازمان‌های بین‌المللی بخشی از هالیوود نیستند. سازمان بین‌المللی کار برای مقابله با بزرگ‌ترین دشمن منافع کارگران، یعنی جنگ، تاسیس شده است و نمی‌افتد در مقابل کسانی که آن را آغاز می‌کنند، ساکت بماند. وظیفه من این است که از همه اتحادیه‌های کارگری که فاجعه‌ای لجاجت و غرور اسرائیل - ایالات متحده در ایران را محکوم کردند، تشکر کنم.

نگاه روز

بازار ایران ثبات خود را حفظ می‌کند

آرمان زارعی

پنج کارشناس اقتصادی در تحلیل شرایط اخیر، از تداوم تاب‌آوری اقتصاد ایران در میانه فشارهای سیاسی و تنش‌های منطقه‌ای خبر می‌دهند. به گفته آن‌ها با وجود چالش‌های تورمی و محدودیت‌های خارجی، بازار داخلی همچنان ثبات نسبی خود را حفظ کرده است.

در ماه‌های اخیر، مجموعه‌ای از تحلیل‌ها از سوی اقتصاددانان و فعالان اقتصادی نشان می‌دهد که موضوع «تاب‌آوری اقتصاد ایران» در شرایط تنش‌های سیاسی و منطقه‌ای به یکی از محورهای اصلی بحث تبدیل شده است. گروهی از کارشناسان با اشاره به تجربه‌های اخیر، معتقدند که اقتصاد ایران در برابر شوک‌های ناشی از جنگ و فشارهای خارجی توانسته ثبات نسبی خود را حفظ کند و حتی در مقاطعی، زنجیره تأمین کالا و بازار داخلی بدون اختلال جدی به فعالیت ادامه داده است. در این میان، نقش سیاست‌های حمایتی دولت، ذخایر استراتژیک و همچنین رفتار منطقی مردم در جلوگیری از بحران‌های مصرفی مورد تأکید قرار گرفته است. در مقابل، برخی تحلیل‌گران هشدار می‌دهند که تداوم فشارهای اقتصادی، تورم و محدودیت‌های تجاری می‌تواند در بلندمدت آسیب‌زا باشد و نیاز به اصلاحات ساختاری و مدیریت دقیق‌تر اقتصاد جنگی را ضروری می‌کند. همچنین در سطح بین‌المللی، تحولات بازار انرژی و نوسانات قیمت نفت به‌عنوان متغیری تعیین‌کننده بر اقتصاد ایران و جهان مطرح شده است.

وحید شقاقی شهری، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، معتقد است جنگ‌های اخیر نشان داد اقتصاد ایران از تاب‌آوری بالایی برخوردار است. او با اشاره به مشاهدات میدانی خود در تهران و چندین استان گفت حتی در شهرهای کوچک که در دوران جنگ با افزایش جمعیت ناشی از سفر ساکنان کلان‌شهرها مواجه بودند، زنجیره توزیع کالا بدون اختلال ادامه داشت و کمبودی در بازار مشاهده نشد. به گفته وی، برنامه‌ریزی دولت، تامین مناسب کالاهای اساسی و ذخایر استراتژیک نقش مهمی در حفظ آرامش بازار داشت. شقاقی همچنین اجرای کالابرگ را سیاستی مؤثر دانست که ضمن کمک به دهک‌های کم‌درآمد، موجب تامین آسان اقلام ضروری و جلوگیری از شکل‌گیری صف‌های خرید شد. او رفتار مردم را نیز عقلانی توصیف کرد و گفت برخلاف انتظار، هجوم به فروشگاه‌ها و خریدهای هیجانی گسترده رخ ندادوی تأکید کرد دولت باید از این اعتماد عمومی محافظت کند. شقاقی همچنین بازندگی‌های مناسب امسال را عاملی مثبت برای بهبود تامین تغذا در کشور دانست.

مرتضی فرزانه معتقد است آمریکا پس از ناکامی در دستیابی به اهداف خود از طریق حمله مستقیم، راهبرد فشار اقتصادی را در پیش گرفته و امیدوار است با تشدید مشکلات معیشتی و ایجاد شوک ارزی، زمینه نارضایتی‌های داخلی را فراهم کند. او با اشاره به افزایش شدید قیمت کالاها و خدمات، هشدار داد که همزمانی این فشارها با محدودیت‌های تجاری و دریایی می‌تواند مشکلات اقتصادی را تشدید کند. به گفته وی، اقتصاد ایران هنوز متناسب با شرایط جنگی سازماندهی نشده و دولت برخلاف تجربه کشورهای درگیر جنگ، از مداخله موثر برای کنترل قیمت‌ها و مدیریت بازار خودداری کرده است. فرزانه تاکید کرد مشکل اصلی نبود آرامه برای مدیریت اقتصاد جنگی است، نه کمبود تجربه یا راهکار. او با اشاره به تجربه جنگ هشت‌ساله، آن را نمونه‌ای از مدیریت موفق اقتصادی در شرایط بحرانی دانست. این تحلیل‌گر اقتصاد سیاسی افزایش تاب‌آوری اقتصادی را شرط موفقیت در برابر فشارهای خارجی عنوان کرد و خواستار جلوگیری از مالی‌سازی اقتصاد، مهار فعالیت بانک‌های خصوصی، توقف تولیدزدایی، تثبیت قیمت کالاهای اساسی و تخصیص ارز فقط به نیازهای ضروری مردم و تولید شد.

محمدحسین معماریان معتقد است تداوم تنش‌ها و محدودیت در صادرات نفت، بازار جهانی انرژی را با کمبود و افزایش قیمت مواجه کرده و هرچه این وضعیت ادامه یابد، فشار بیشتری بر اقتصاد آمریکا و متحدانش وارد خواهد شد. او می‌گوید در ماه‌های اخیر برای جبران کمبود عرضه، از ذخایر تجاری و استراتژیک نفت استفاده شده اما این منابع محدود هستند و در صورت تداوم شرایط، بازار انرژی تا پاییز با بحران جدی روبه‌رو می‌شود. به باور وی، آرسرگیری جنگ یا حمله به زیرساخت‌های نفتی می‌تواند جهش تازه‌ای در قیمت نفت ایجاد کرده و بحران را تسریع کند. معماریان تاکید دارد هرگونه اختلال در بازار نفت، از جمله بسته شدن مسیرهای مهم کشتیرانی، تاب‌آوری اقتصادی آمریکا اروپا و کشورهای آسیایی را کاهش می‌دهد. او کلید افزایش تاب‌آوری ایران را رشد درآمدهای ارزی، افزایش صادرات نفت، دور زدن محدودیت‌های تجاری، تامین خطوط اعتباری خارجی و تسهیل واردات کالاهای اساسی و مواد مورد نیاز تولید می‌داند. به گفته وی، افزایش قیمت ارزی از هم‌اکنون آثار تورمی خود را در اقتصادهای بزرگ جهان نشان داده است.

مرتضی عزتی معتقد است اقتصاد ایران با وجود فشار تورم، نااطمینانی‌های سیاسی و تبعات جنگ، همچنان از ظرفیت‌هایی برای تاب‌آوری برخوردار است. او هویت ملی، همبستگی اجتماعی، روابط خانوادگی، تنوع منابع طبیعی، توان تأمین بخش مهمی از نیازهای کشور در داخل و ارتباط با کشورهای همسایه را از مهم‌ترین عوامل مقاومت اقتصاد ایران می‌داند. با این حال، وی هشدار می‌دهد که ادامه تورم، ضعف تولید و کاهش قدرت خرید می‌تواند به گسترش فقر منجر شود. عزتی یکی از مشکلات اصلی دو دهه اخیر را حرکت به سمت مصرف‌گرایی دانسته و بر ضرورت بازگشت به تولیدگرایی، حذف مقررات زائد، اصلاح ساختارهای اداری و تسهیل فعالیت تولیدکنندگان تأکید می‌کند. به گفته او، جهش نرخ ارز از عوامل اصلی تورم سال‌های اخیر بوده است. این اقتصاددان معتقد است یارانه‌ها، کالابرگ و افزایش حقوق‌ها تنها به‌طور موقت بخشی از فشار بر اقشار کم‌درآمد را کاهش می‌دهند و راه‌حل پایدار، تقویت تولید، رشد اقتصادی، کاهش تنش‌ها و اجرای اصلاحات ساختاری در اقتصاد کشور است.

حمید حسینی، عضو اتاق بازرگانی، معتقد است بازار جهانی انرژی در صورت تداوم یا آرسرگیری جنگ در خاورمیانه با نوسانات شدید و جهش‌های قیمتی مواجه خواهد شد. او با اشاره به افزایش متقطعی قیمت نفت تا سطوح بالای ۱۲۰ دلار و حتی معاملات فیزیکی بالاتر، تأکید می‌کند که صرف شایعه جنگ نیز می‌تواند بازار را دچار شوک کند و در صورت آغاز دوباره درگیری، بحران انرژی تشدید خواهد شد. به گفته او، هر ۱۰ دلار افزایش قیمت انرژی حدود ۲- درصد از رشد اقتصادی جهان را کاهش می‌دهد و این روند می‌تواند اقتصاد جهانی را به سمت رکود سوق دهد. حسینی وضعیت فعلی را یک بازی فرسایشی میان ایران و آمریکا توصیف می‌کند و معتقد است ایران به دلیل مرزهای زمینی و دسترسی به کالاهای اساسی تاب‌آوری بالاتری دارد. در حالی که متحدان آمریکا در برابر افزایش قیمت انرژی آسیب‌پذیرتر هستندو همچنین بر نقش چین، روسیه و برخی بازیگران دیگر در تغییر معادلات بازار انرژی تأکید کرده و می‌گوید چین با استفاده از ذخایر استراتژیک و موضع‌گیری سیاسی فعال‌تر، در تلاش برای مدیریت آثار بحران است. از نگاه او، در این شرایط چین می‌تواند نقش مهمی در میانجیگری و کاهش تنش‌ها ایفا کند.

zamanagahi@chmail.ir